

I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

Bakanlar Kurulunun teşkiline Emekli Oramiral Bülend Ulusu'nun görevlendirilmiş olduğuna;

Devlet Bakanlığı sayısının 5 olarak tespiti ile 2'sine Başbakan Yardımcılığı görevi verilmesinin ve Gıda - Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı ile Orman Bakanlığının «Tarım ve Orman Bakanlığı» adı altında birleştirilmesinin uygun görülmüş olduğuna ve Bakanlar Kuruluna, Bakanlar Kurulu listesinde gösterilen zevatin atandığına dair Devlet Başkanlığı tezkereleri Milli Güvenlik Konseyinin bilgisine sunuldu.

Atatürk'ün doğumunun yüzüncü yılının kutlanması ve Atatürk Kültür Merkezi kurulması hakkında ka-

nun teklifinin (2/1) (S. Sayısı : 2 ve 2'ye 1 nci ek) görüşülmesi tamamlanarak, kabul edildi.

Milli Güvenlik Konseyi İçtüzüğü teklifinin (2/2) (S. Sayısı : 4) görüşülmesi, konu üzerinde bir süre daha çalışma yapılması amacıyla, ertelendi.

25 Eylül 1980 Perşembe günü saat 14.00'te toplanılmak üzere birleşime saat 14.40'ta son verildi.

Haydar SALTİK

Orgeneral

Milli Güvenlik Konseyi

Genel Sekreteri

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 15.30

BAŞKAN : Orgeneral Kenan EVREN (Devlet Başkanı, Genelkurmay ve Milli Güvenlik Konseyi Başkanı)

ÜYELER : Orgeneral Nurettin ERSİN (K. K. K. ve Milli Güvenlik Konseyi Üyesi)

Orgeneral Tahsin ŞAHİNKAYA (Hv. K. K. ve Milli Güvenlik Konseyi Üyesi)

Oramiral Nejat TÜMER (Dz. K. K. ve Milli Güvenlik Konseyi Üyesi)

Orgeneral Sedat CELASUN (J. Gn. K. ve Milli Güvenlik Konseyi Üyesi)

BAŞKAN — Milli Güvenlik Konseyinin 3 ncü Birleşimini açıyorum.

II. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1. — Türkiye Cumhuriyeti Milli Güvenlik Konseyi Yasama Görevleri İçtüzüğü teklifi. (2/2) (S. Sayısı : 4) (1)

BAŞKAN — Gündemimizde kanun tekliflerimiz var.

1 nci sırada yer alan ve 4 sıra sayısı ile sizlere dağıtılan «Türkiye Cumhuriyeti Milli Güvenlik Konseyi Yasama Görevleri İçtüzüğü teklifi» ni görüşmeye başlıyoruz.

Bu İçtüzüğün tümü üzerinde söz isteyen arkadaşlarıma söz vereceğim. Tümü üzerinde konuşmak isteyen arkadaşımız var mı efendim?.. Yok.

(1) 4 S. Sayılı Basmayazı Tutanağına eklidir.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 nci maddeyi okutuyorum :

TC

Milli Güvenlik Konseyi Yasama
Görevleri İçtüzüğü
Birinci Bölüm

Milli Güvenlik Konseyinin Kuruluşu

MADDE 1. — 12 Eylül 1980 Harekâtında idareye el koyma zorunda kalan, millet önünde ant içen Milli Güvenlik Konseyi; Genelkurmay Başkanı Org. Kenan EVREN, Kara Kuvvetleri Komutanı Org. Nurettin ERSİN, Hava Kuvvetleri Komutanı Org. Tahsin ŞAHİNKAYA, Deniz Kuvvetleri Komutanı

Ora. Nejat TÜMER, Jandarma Genel Komutanı Org. Sedat CELASUN'dan teşekkür eder.

BAŞKAN — 1 nci madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşımız var mı?.. Yok.

1 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. — Milli Güvenlik Konseyi Genelkurmay Başkanının Başkanlığında toplanır. Başkanın bulunmadığı birleşim ve oturumlara askeri hiyerarşiye bağlı kalınmak kaydıyla Konsey üyelerinden birisi Başkanlık eder.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşımız var mı?.. Yok.

2 nci maddeyi reylerinize sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 ncü maddeyi okutuyorum :

İkinci Bölüm

Milli Güvenlik Konseyi Sekreterliğinin Kuruluşu

MADDE 3. — Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri, Konseyin danışmanlık ve sekreterlik görevini yapar. Konseyin toplantılarına katılır, toplantılarda oy kullanamaz. Katılmadığı hallerde yetki vereceği bir görevli kendisini temsilen Konsey toplantısına katılabilir.

BAŞKAN — 3 ncü madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşımız var mı?.. Yok.

3 ncü maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 ncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 4. — MGK Genel Sekreterliğinin kuruluş ve görevleri çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

BAŞKAN — 4 ncü madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşımız var mı?.. Buyurunuz.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Komutanım, bir hususu arz edeceğim.

Diğer maddelerde «Milli Güvenlik Konseyi» açık yazılı olduğu halde bu maddede (MGK) harfleri yazılı. Bir mahzuru yoksa harflerle ifade yerine bütün maddelerde «Milli Güvenlik Konseyi» olarak açıkça yazılmasını arz ediyorum.

Bunun dışında başkaca bir maruzatım yok.

BAŞKAN — Buyurunuz.

ORGANAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Tensip buyurunsanız, hepsinin açık olarak yazılmasını tekliflerine sunacağım. Benim de dikkatimi çekti, kısaltmalar birkaç yerde var. 9 ncü bölümün 19 ncü maddesinde

var, daha sonraki maddelerde de MGK olmuş. Kanun haline geldiği zaman açık olarak yazılması doğru olur.

BAŞKAN — Biz bu kısaltmaları kullanıyoruz ama yazışmalarda kullanıyoruz; kanunlarda yahut içtüzüklerde bunların geçmemesi lazım. Açık olarak yazılması daha uygun olur. Onun için kanun yazılırken açık olarak yazılsın.

4 ncü maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5 nci maddeyi okutuyorum :

Üçüncü Bölüm

İhtisas Komisyonları

MADDE 5. — Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri lüzum gördüğü hallerde, kanun tasarı ve teklifleri ile diğer konular üzerinde inceleme ve araştırma yapması için yeteri kadar uzman kamu personelinin oluşan geçici ihtisas komisyonları kurabilir.

Bu komisyonlar başkaca uzman kişileri çağırıp fikirlerini alabilir ve çalışmalarının sonucunu rapor halinde Genel Sekreterliğe sunar.

Genel Sekreterlik bu raporları inceler, nihai duruma getirir.

İhtisas komisyonları raporu tasarı ve tekliflerle birlikte basılıp, yeteri kadar önce, Konsey üyelerine ve Bakanlar Kuruluna sunulur.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşımız var mı?.. Yok.

5 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6 ncü maddeyi okutuyorum :

Dördüncü Bölüm

Gündem, Birleşim ve Oturum

MADDE 6. — Gündem; Milli Güvenlik Konseyi Başkanı adına Genel Sekreter tarafından hazırlanır. Gündem basıldıktan sonra, yeteri kadar önce, Konsey üyelerine ve Bakanlar Kurulu ile gerekli görülen yerlere gönderilir.

Üyelerden birinin istemi halinde Konsey günde-minin değiştirilmesine Konsey üyelerinin salt çoğunluğu ile karar verilir.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşımız var mı?.. Yok.

6 ncü maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 7. — Birleşim; Milli Güvenlik Konseyi-nin bir gün içinde yaptığı toplantılardır.

Oturum; bir birleşimin ara ile bölünen kısımlarından her biridir.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşımız var mı?.. Yok.

7 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 8. — Milli Güvenlik Konseyi, başka türlü karar vermedikçe veya Başkanlık tarafından davet olunmadıkça Pazartesi, Çarşamba, Cuma günleri önceden belirlenecek saatte toplanır.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşımız var mı?.. Yok.

8 nci maddeyi reylerinize sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9 ncu maddeyi okutuyorum :

Beşinci Bölüm

Kanunların Yapılması

MADDE 9. — Kanun teklif etmeye Milli Güvenlik Konseyi üyeleri ve Bakanlar Kurulu yetkilidir.

Kanun tasarıları gerekçesiyle birlikte Konsey Başkanlığına sunulur.

Kanun tasarılarının gerekçesinde, tasarının tümü ve maddeleri hakkında bilgiler verilir ve kaldırılması veya eklenmesi istenilen hükümlerin neler olduğu ve neden kaldırılması, değiştirilmesi veya eklenmesi gerekli görüldüğü açıkça gösterilir.

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığı, gelen tasarlardan gerekli gördüklerini ihtisas komisyonlarında inceleyebileceği gibi doğrudan doğruya Konsey gündemine de alabilir.

Gelen tasarı ve teklifler hakkında Milli Güvenlik Konseyi üyelerine Başkanlıkça bilgi verilir.

BAŞKAN — 9 ncu madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşımız var mı?.. Yok.

9 ncu maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10 ncu maddeyi okutuyorum :

MADDE 10. — Konsey üyeleri ve Bakanlar Kurulu verdikleri kanun tasarı ve tekliflerini Konsey gündemine alınmadan önce geri alabilirler.

Tasarı veya teklif gündeme girmişse, geri alınmaları Konseyin kararına bağlıdır.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşımız var mı?.. Yok.

10 ncu maddeyi reylerinize sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 11. — Bir kanun tasarısının veya teklifinin Milli Güvenlik Konseyinde görüşülmesi sırasında Başbakan veya ilgili bakan veya zorunlu hallerde yetkilendirilmiş birinci derecede sorumlu daire amirlerinden bir kamu görevlisi ve ilgili ihtisas komisyonu sözcüleri ile Genel Sekreterin görevlendireceği sözcüler hazır bulunur.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşımız var mı?.. Yok.

11 nci maddeyi reylerinize sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 12. — Kanun tasarı ve tekliflerinin görüşülmesinde, önce tasarı ve teklifin tümü hakkında söz verilir. Tümü üzerindeki görüşmeler bittikten sonra maddelere geçilmesi kabul edildiğinde maddeler ayrı ayrı görüşülerek oylanır. Maddelerin kabulünden sonra tasarı veya teklifin tümü oya konur ve kabulüyle kanunlaşır.

Görüşülen bir madde birkaç mesele veya fıkradan meydana gelmişse bunların bölünerek ayrı ayrı oya konmaları teklif edilebilir.

BAŞKAN — 12 nci madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşımız var mı?.. Yok.

12 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13 ncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 13. — Kanun tasarı ve tekliflerinde bir maddenin reddi, değiştirilmesi veya metne madde eklenmesi hakkında Konsey üyelerinin, Başbakanın, Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreterinin veya ilgili bakanın verecekleri yazılı teklifler görüşmelerin bitiminde oya konur. Kısa teklifler sözlü olabilir.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşımız var mı?.. Yok.

13 ncü maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14 ncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 14. — Konsey üyelerinden birinin veya Başbakanın veya bir bakanın yazılı istemi üzerine kapalı oturum yapılmasına karar verilebilir.

Kapalı oturum tutanakları Konsey Genel Sekreterliğince tutulur. Ancak Konsey uygun görürse yeminli stenograflar bu görevi yerine getirebilirler.

Bu tutanaklar Konsey kararı olmadıkça açıklanamaz ve yayınlanamazlar.

BAŞKAN — 14 ncü madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşımız var mı?.. Yok.

14 ncü maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15 nci maddeyi okutuyorum :

Altıncı Bölüm

Oylamalar

MADDE 15. — Oylama üç şekilde yapılır.

1. İşaretle oylama,
2. Açık oylama,
3. Gizli oylama.

İşaretle oylama, üyelerin el kaldırması suretiyle yapılan oylamadır.

Açık oylama, üzerinde üyenin ad ve soyadlarının yazılı olduğu oy pusulalarının kutuya atılması yahut ta adı okunan üyenin kabul, çekinse veya ret demek suretiyle yapılan oylamadır.

Gizli oylama, üzerinde hiçbir işaret bulunmayan yuvarlakların kutuya atılması suretiyle yapılan oylamadır.

Açık oylama veya gizli oylama kararı alınmayan hallerde oylama işaretle yapılır.

BAŞKAN — 15 nci madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşımız var mı?... Yok.

15 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

16 ncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 16. — Milli Güvenlik Konseyi üye tamsayısının salt çoğunluğuyla toplanır. Oylarda eşitlik halinde Başkanın oyu iki oy sayılır.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde söz almak isteyen?... Yoktur.

16 ncü maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

17 nci maddeyi okutuyorum :

Yedinci Bölüm

Tutanaklar

MADDE 17. — Milli Güvenlik Konseyinde tam ve özet olmak üzere iki türlü tutanak tutulur.

Tam tutanak, ses alma makinesinin yardımıyla stenograflar tarafından tutulur.

Tutanaklar, tutanak dergisinde yayınlanır.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde söz almak isteyen?... Yoktur.

17 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

18 nci maddeyi okutuyorum :

Sekizinci Bölüm

Güven Oylaması

MADDE 18. — Bakanlar Kurulu Programının, Milli Güvenlik Konseyinde okunmasını izleyen birleşimde program üzerinde görüşme açılır. Görüşmeler sonuçlandığında güven oylaması yapılır.

Bakanlar Kurulunun Güvenoyu alabilmesi için Milli Güvenlik Konseyi üye tamsayısının salt çoğunluğunun kabul oyu zorunludur.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde söz almak isteyen?... Yoktur.

18 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 19'u okutuyorum :

Dokuzuncu Bölüm

Denetim

MADDE 19. — Milli Güvenlik Konseyi Başbakan ve bakanları her zaman denetleyebilir, yazılı veya sözlü bilgi isteyebilir.

Genel görüşme, soruşturma ve araştırma yolları ile yapılan denetleme ve görevden alma kararları salt çoğunlukla alınır.

Denetim sırasında Bakanlar Kurulu güven isteminde bulunabilir. Bakanlar Kurulunun veya bir bakanın düşürülebilmesi üye tamsayısının salt çoğunluğu ile olur.

BAŞKAN — 19 ncü madde üzerinde söz almak isteyenler?...

ORGANİZATÖR HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Başkan, tensip buyrulursa 19 ncü maddenin 2 nci fıkrasında yer alan «ve görevden alma» kısmının çıkarılmasını; bunun 3 ncü fıkrada «bir bakanın düşürülebilmesi» deyimini aynı anlamda olduğunu tensiplerine arz ederim.

BAŞKAN — Yani, o takdirde ikinci fıkra şöyle oluyor : «Genel görüşme, soruşturma ve araştırma yollarıyla yapılan denetleme kararları salt çoğunlukla alınır.» «ve görevden alma» yı çıkarıyoruz. 3 ncü fıkra; «Denetim sırasında Bakanlar Kurulu güven isteminde bulunabilir. Bakanlar Kurulunun veya bir bakanın düşürülebilmesi, üye tamsayısının salt çoğunluğu ile olur.» şeklinde olacak.

Başka söz almak isteyen var mı?...

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — 3 ncü fıkranın : «Bakanlar Kurulunun veya bir bakanın düşürülebilmesi Millî Güvenlik Konseyi üye tamsayısının salt çoğunluğu ile olur.» şeklinde değiştirilmesi daha uygun olur kanaatindeyim. Çünkü Hükümetin de üyeleri var, o zaman başka manaya gelebilir.

BAŞKAN — Efendim, Hava Kuvvetleri Komutanımız Orgeneral Şahinkaya diyor ki : «Daha da açıklık getirmek için, «üye tamsayısının» yerine «Millî Güvenlik Konseyi üye tamsayısının salt çoğunluğu ile olur.» şeklinde olsun.» Onu da ilave ediyoruz.

Şimdi, 19 ncü maddeyi bu düzeltmiş şekliyle bir daha okutuyorum :

«MADDE 19. — Millî Güvenlik Konseyi Başbakan ve bakanları her zaman denetleyebilir, yazılı veya sözlü bilgi isteyebilir .

Genel görüşme, soruşturma ve araştırma yolları ile yapılan denetleme kararları salt çoğunlukla alınır.

Denetim sırasında Bakanlar Kurulu güven isteminde bulunabilir. Bakanlar Kurulunun veya bir bakanın düşürülebilmesi Millî Güvenlik Konseyi üye tamsayısının salt çoğunluğu ile olur.»

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Yalnız, son cümle, bir evvelki ifadenin hemen sonunda gelmese de ayrı bir fıkra olsa yani «Bakanlar Kurulunun veya bir bakanın düşürülebilmesi» ayrı bir fıkra olsa. Çünkü güven isteminde bulunmayla, düşürülme ayrı ayrı unsurlardır.

BAŞKAN — Satırbaşına alalım.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Satırbaşına alınsa mesele halledilir sanırım.

BAŞKAN — Yani onun devamıymış gibi olmasın diyorsunuz?...

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — 4 ncü bir fıkra olarak efendim.

BAŞKAN — 4 ncü fıkra.

19 ncü maddeyi bu son şekliyle oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

Madde 20'yi okutuyorum :

Onuncu Bölüm

Bakanların Dokunulmazlığı ve Bakanların Denetimi

MADDE 20. — Bakanlar Kurulu üyelerinden birinin bakanlık görevine başlamadan önce veya bu

görevinin devamı esnasında göreviyle ilgili veya kişisel suçlarından ötürü kovuşturma ve soruşturma açılması Millî Güvenlik Konseyinin kararına bağlıdır.

Adli mercilerin bu konudaki istemleri Adalet Bakanlığı ve Başbakanlık kanalıyla Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına iletilir. Konsey, konuyu gündemine aldıktan sonra ilgili bakanın savunmasını alır ve karara bağlar.

BAŞKAN — 20 ncü madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşımız var mı?.. Yoktur.

ORHAN DÜLGERLER (Kanunlar Müdürlüğü) — Sayın Başkanım, izin verirsiniz bir konu var efendim: Madde başlığında, 10 ncü bölümden sonra, «Bakanların dokunulmazlığı ve bakanların denetimi» denilmiş. Bakanların denetimi bir üst bölümde hükme bağlandı. Burada denetim değil, sadece dokunulmazlığı ile ilgili soruşturmaya ve adli takibata izin verme söz konusu.

BAŞKAN — Doğrudur, «ve bakanların denetimi» ibaresi silinecek. Çünkü denetim yukarıda var.

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK — 19 ncü maddede ifade edildi, burada gereksiz. Matlapla muhteva değişik oluyor.

BAŞKAN — O halde 10 ncü bölümün altındaki kısım «Bakanların dokunulmazlığı» olarak kalıyor «ve bakanların denetimi» kısmını siliyoruz.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, eski çalışmalarımızda, ilk müsveddelerimizde «Bakanlar hakkında kovuşturma ve soruşturma açılması» başlığı vardı. Bunu değiştirerek «Bakanların dokunulmazlığı» şekline getirdik. Ama denetim, buradaki anlamıyla onu kapsamıyor, işaret buyduğunuz gibi. Tensip buyurulursa, «Bakanların dokunulmazlığı» olarak da kalabilir, «Bakanların dokunulmazlığı ve bakanlar hakkında soruşturma, kovuşturma açılması» da olabilir. Çünkü, hükme bağlanan iki unsur var burada :

Evvella, kişisel suçlarından dolayı veya hizmete ilişkin suçlarından dolayı soruşturma açılmasının müsaadesi Yüksek Kurulun yetkisindedir. İkincisi, bu Kurul bu yetkiyi kullanırken evvella bakanın savunmasını alır, ondan sonra olumlu veya olumsuz karar verebilir. İki unsur var.

BAŞKAN — Ama, 19 ncü maddenin 2 ncü fıkrasında diyoruz ki : «Genel görüşme, soruşturma ve araştırma yollarıyla yapılan denetleme kararları salt çoğunlukla alınır.»

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Denetleme, bakanların hizmete ilişkin konularında; (20 nci madde) bakanlara ve başbakana verilen bir dokunulmazlıktır. Kişisel suçlarından ötürü de, ki milletvekilleri-
rine evvelce tanınmış olan dokunulmazlığı kapsayan bir şekildedir. Nitekim, madde tertiplenirken, «Göreviyle ilgili veya kişisel suçlarından ötürü kovuşturma ve soruşturma açılması Milli Güvenlik Konseyi'nin kararına bağlıdır» denilmiştir. Binaenaleyh, burada hem dokunulmazlık var, hem kovuşturma açılması var. «Denetim» yerine, tensip buyursanız «Kovuşturma ve soruşturma açılması» diye devam edelim veya tek bırakalım.

Takdirlerinize arz ederim.

BAŞKAN — Eskiden olduğu gibi, «Bakanların dokunulmazlığı ve haklarında kovuşturma ve soruşturma açılması»

Evet, bunun hakkında bir görüş var mı efendim?

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK — Sayın Başkanım, yukarıda 19 ncu maddedeki denetim usulü, idari tasarruflarla ilgilidir; yani bir bakanın bakanlık faaliyetleri nedeniyle. Cezai sorumluluk yok burada. Sadece bir genel görüşme açarsınız; onun bakanlığıyla tutumu ve davranışları ve faaliyetleriyle ilgili; soruşturma açarsınız bakanlık faaliyetleriyle ilgili; bir araştırma açarsınız, onun bakanlıkla ilgili faaliyetlerini, yürütmeyle ilgili görevlerini, cezai sorumluluk olmaksızın yerine getirdiği yönünde bir endişe olursa o bakanı görevinden alacaksınız. Yani, tamamen cezanın dışında, bir bakanın bakanlık vazifesini hangi ölçüler içerisinde yaptığı ve hangi ölçüler içerisinde başarılı olup olmadığını denetimin ifadesidir. Aşağıdaki ise, cezai sorumluluk getiriyor. Yani bir bakanın bakanlığından önce herhangi bir suçtan hakkında soruşturma açılması veya bakan olduktan sonra, ister bakanlığı ile ilgili, ister bakanlığı ile ilgili olmayan bir cezai sorumluluğu gerektiren bir suç işlemesi halinde hakkında cezai kovuşturma açmak müsaadesi tamamen size bağlıdır. Komutanımın ifade ettiği gibi, sadece «Bakanların dokunulmazlığı» tarzında da matlap olabilir veya «Bakanların dokunulmazlığı ve haklarında soruşturma ve kovuşturma açma» tarzında da olabilir. Bu konular ayrı ayrı meselelerdir. Birinde cezai sorumluluk müessesesi işler; 19 ncu maddede idari sorumluluk meselesi işler.

BAŞKAN — «Bakanların dokunulmazlığı ve haklarında soruşturma ve kovuşturma açılması» şek-

linde düzeltilmesi daha açık bir ifade olur zannediyorum.

HÂKİM TUĞGENERAL MUZAFFER BAŞKAYNAK — Buradaki kovuşturma ve soruşturma cezai kovuşturma ve soruşturmadır, yukarıdaki idardır.

BAŞKAN — O halde, «Bakanların dokunulmazlığı ve haklarında soruşturma ve kovuşturma açılması» şeklinde olacak ve metin içerisinde de aynı şekle dönüştürülecek.

O halde 10 ncu Bölümün başlık kısmını tekrar okuyalım :

«10 ncu Bölüm :

Bakanların dokunulmazlığı ve haklarında soruşturma ve kovuşturma açılması»

BAŞKAN — 20 nci maddeyi o haliyle okuyunuz efendim.

«MADDE 20. — Bakanlar Kurulu üyelerinden birinin bakanlık görevine başlamadan önce veya bu görevinin devamı esnasında göreviyle ilgili veya kişisel suçlarından ötürü soruşturma ve kovuşturma açılması Milli Güvenlik Konseyinin kararına bağlıdır.

Adli mercilerin bu konudaki istemleri Adalet Bakanlığı ve Başbakanlık kanalıyla Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına iletilir. Konsey, konuyu gündemine aldıktan sonra ilgili bakanın savunmasını alır ve karara bağlar.»

BAŞKAN — Bu maddeyi bu şekliyle oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 21'i okutuyorum :

Onbirinci Bölüm

İdari Teşkilat ve Mali Hükümler

MADDE 21. — Feshedilmiş bulunan yasama organlarının idari kuruluşları Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliğine bağlıdır.

Bu kuruluşların mali ve idari işlemlerine ilişkin olmak üzere; Milli Güvenlik Konseyinin ilgili emir ve kararlarının uygulanması ve Milli Güvenlik Konseyince oluşturulacak Yürütme Organı tarafından alınacak kararların da Yasama Organı bünye ve özelliklerine göre düzenlenmesi ve uygulanmasına, Konseyin idari kuruluşları Genel Sekreterleri görevli ve yetkilidir. Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri gerektiğinde bu görev ve yetkiyi kısıtlayabilir.

Bu kuruluşlara bağlı bütçelerden yapılacak harcamalara ait verile emirlerini tediyeden önce vize

etmeye Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği yetkilidir.

BAŞKAN — 21 nci madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşımız?... Yok.

21 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

Madde 22'yi okutuyorum :

Onikinci Bölüm
Son Hükümler

MADDE 22. — Bu İktüzükte değişiklik yapılmasını öngören teklifler, Milli Güvenlik Konseyi üyeleri tarafından yapılabilir. Bu teklifler, görüşülüp kabul edilmekle Konsey kararı olarak yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 22 nci madde üzerinde söz almak isteyen?... Yok.

22 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

Madde 23'ü okutuyorum :

MADDE 23. — Bu İktüzük kabulünden itibaren yürürlüğe girer.

BAŞKAN — Bu madde üzerinde söz almak isteyen?... Yok.

23 ncü maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 24'ü okutuyorum :

MADDE 24. — Bu İktüzük Milli Güvenlik Konseyi tarafından yürütülür.

BAŞKAN — 24 ncü madde hakkında söz almak isteyen?... Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Efendim, İktüzüğün maddelerini bitirdik; bu İktüzüğü tümüyle oylarınıza sunuyorum : İktüzüğü tümüyle kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Efendim, İktüzük görüşmesi bitti. İktüzük kabul edilmiştir, hayırlı olmasını dilerim.

2. — 3 . 4 . 1930 Tarih ve 1580 Sayılı Belediye Kanununa ek Kanun Teklifi ve İhtisas Komisyonu Raporu (2/4) (S. Sayısı : 5) (1)

BAŞKAN — Şimdi gündemimize göre 3 Nisan 1930 tarih ve 1580 sayılı Belediye Kanununa ek Kanun Teklifinin görüşmelerine başlıyoruz.

Komisyon ve Hükümet temsilcisi yerlerini aldılar.

Bu kanun teklifi de 5 Sıra sayısı ile basılıp, dağıtılmıştı.

(1) 5 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Şimdi bu kanunun tümü üzerinde görüşme açıyorum.

Tümü üzerinde söz almak isteyen arkadaşımız var mı efendim?... Yoktur.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 nci maddeyi okutuyorum :

3 . 4 . 1930 Tarih ve 1580 Sayılı Belediye Kanununa Ek Kanun Teklifi

MADDE 1. — 3 . 4 . 1930 tarih ve 1580 sayılı Belediye Kanununa aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir:

GEÇİCİ MADDE 1. — 12 Eylül 1980 tarihinden itibaren mevcut belediye meclisleri feshedilmiş ve belediye başkanları görevden alınmıştır.

BAŞKAN — Efendim, 1 nci madde ve geçici madde 1 üzerinde söz almak isteyen arkadaşımız var mı?... Yok.

Geçici 1 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir efendim.

Geçici 2 nci maddeyi okutuyorum :

GEÇİCİ MADDE 2. — Yeni belediye meclisleri üyeleri seçilinceye kadar yasaların Belediye Meclislerine verdiği görevler Belediye Kanununun 88 nci maddesinde belirtilen daire başamirlerinden oluşan belediye encümenleri tarafından yürütülür.

BAŞKAN — Bu geçici 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen arkadaşımız?... Yok.

Geçici 2 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici 3 ncü maddeyi okutuyorum :

GEÇİCİ MADDE 3. — Görevden alınan belediye başkanları yerine fiilen görevli veya emekli kamu görevlileri veya serbest meslek sahipleri veya görevden alınmış bulunan belediye başkanları arasından Sıkıyönetim Komutanlarının istemlerine uygun olarak il merkezlerinde İçişleri Bakanlığınca il merkezi olmayan yerlerde valilerce atama yapılır ve gerektiğinde aynı usullerle değiştirilebilir.

(12 Eylül 1980 tarihi ile 2301 sayılı Kanunun yürürlüğe girdiği 19 . 9 . 1980 tarihi arasında belediye meclislerinin feshi ve belediye başkanlarının görevden alınması ve yerlerine yeni atama yapılması hakkındaki tasarruflar geçerlidir.)

Görevden alınmış belediye başkanlarının göreve iade edilmesi halinde başkanlık görevlerinin devamı süresince siyasi partilerle olan ilişkileri kesilir.